proLékaře.cz | 9.11.2026

Česká asociace zdravotních laborantů - co je a proč vznikla

S mírnou nadsázkou lze říci, že obor zdravotní laborant se stává ohroženým druhem povolání. Změněný středoškolský systém vzdělávání zdravotních laborantů v posledních letech významně zredukoval počty absolventů připravených pro praxi. K nedostatku laborantů přispívá také skutečnost, že laické i odborné veřejnosti chybí všeobecné povědomí o významu tohoto povolání. Zdravotní laboranti se ztrácí ve stínu zdravotních sester např. v otázce činností, kompetencí a v jejich platovém hodnocení, což nemotivuje potencionální zájemce o obor, čerstvé absolventy ani zdravotní laboranty již pracující. Práce zdravotního laboranta je přitom v rozsahu všech jeho specializovaných činností naprosto nezastupitelná a nezbytná v diagnostické, léčebné i preventivní péči.

Tyto a mnohé další důvody byly podnětem ke vzniku České asociace zdravotních laborantů (ČAZL), jejímž hlavním cílem je rozvoj oboru zdravotní laborant, optimalizace systému vzdělávání a prosazení adekvátního platového hodnocení. V lednu 2011 oslaví ČAZL první rok od svého založení s výsledkem fungující spolupráce mezi 5 odbornými společnostmi a v současné chvíli zastupuje přibližně 1 800 zdravotních laborantů. ČAZL zastřešuje Českou společnost histologických laborantů, Společnost mikrobiologických laborantů, Sekci zdravotních laborantů České hematologické společnosti ČLS JEP, Sekci imunologických laborantů České společnosti alergologie a klinické imunologie a Sekci zdravotních laborantů Společnosti pro transfuzní lékařství ČLS JEP. Přesto, že jsou tyto společnosti členy ČAZL, každá si zachovává vlastní organizaci i řízení.

Prezídium ČAZL je složeno ze zástupců členů výborů odborných společností a zatím se mu díky vyvinuté iniciativě a aktivní komunikaci podařilo zúčastnit se několika jednání (např. na MZ ČR ohledně vzdělávání a zákona 96/2004Sb., na workshopu středních zdravotnických škol v otázce problémů pregraduálního vzdělávání). Zatím z těchto jednání neexistují definitivní závěry a nastavování změn je předmětem dalších jednání. Proto je žádoucí dále podporovat aktivity ČAZL a šířit dál smysl její existence. Je v rukou členů současných a možná i budoucích, zda se podaří zlepšit společenskou a profesní prestiž zdravotního laboranta.

Vzájemná spolupráce všech oborů a specializací zdravotního laboranta je tím správným nástrojem k řešení problémových oblastí, ať už v rámci ČAZL nebo paralelně vedle ní. ČAZL je otevřena všem oborům a specializacím zdravotního laboranta a jejich odborným společnostem. Zdravotní laboranti, nemající odbornou společnost, mohou založit vlastní sekci přímo pod hlavičkou ČAZL. Zástupci odborných společností nebo sekcí se pak jako právoplatní členové prezídia mohou účastnit všech pracovních schůzek a jednání, do kterých ČAZL vstupuje. Získají tak přístup k informacím o aktuálním dění, ale hlavně mají příležitost ovlivnit vývoj stávající situace. Všechny podmínky ke členství a další informace o České asociaci zdravotních laborantů lze získat na webových stránkách www.cazl.cz.